

РЕШЕНИЕ

№ 1963

гр. София, 04.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Ж СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Темислав М. Димитров
Михаела Касабова

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
като разгледа докладваното от Михаела Касабова Въззивно гражданско дело
№ 20231100512186 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. ГПК.

С решение № 10205 от 14.06.2023 г., постановено по гр.д. № 41022/2022 г. по описа на СРС, 141-ви състав, ЗАД „Д.Б.: Ж. и з.“ е осъдено да заплати на ЗД „Б.и.“ АД на основание чл. 411, ал. 1 КЗ сумата 1719.96 лв., представляваща регресно вземане за платено обезщетение по имуществена застраховка за вреди по лек автомобил „Мазда 3” с рег.№ ТХ **** АР от ПТП, настъпило на 27.08.2021 г. в района на прохода Обзор - Слънчев бряг, причинено от застрахован при ответника по застраховка „Гражданска отговорност”, водач на лек автомобил „Киа Сийд” с рег.№ **** НС, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба 29.07.2022 г. до изплащане на вземането

Срещу решението в законоустановения срок е депозирана въззивна жалба от ответника ЗАД „Д.Б.: Ж. и з.“ с доводи за неправилност на първоинстанционното решение, като постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон, и необоснованост. Поддържа се мотивите на същото да са неясни, противоречиви и непълни, както и съдът неправилно да е приложил закона, като е извел погрешни изводи от събраните в производството доказателства, неотчитайки установените със същите факти и обстоятелства. Твърди се СРС да е допуснал процесуални нарушения като не е обсъдил всички събрани по делото доказателства, както и наведените в отговора възражения. Отправя искане за отмяна на първоинстанционното решение и постановяване на друго, с което предявеният иск да бъде отхвърлен в цялост, а при условията на евентуалност, да се намали размера на регресното вземане с оглед съпричиняване на вредоносния резултат от страна на водача, управлявал застрахования при ищцовото дружество автомобил. Претендират се сторените в производството

разноски.

В срока по чл. 263 ГПК е подаден писмен отговор на въззивната жалба от ищеца ЗД „Б.и.“ АД, в който е изразено становище за нейната неоснователност. Прави искане за потвърждаване на първоинстанционното решение. Претендират се разноски за въззивната инстанция.

Съдът, като обсъди доводите във въззивната жалба относно атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

След извършена служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната част.

Настоящият въззивен състав намира, че решението на СРС е и **правилно**, като на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите, изложени от първоинстанционния съд. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Софийският районен съд е бил сезиран с иск с правно основание чл. 411 КЗ.

В исковата молба ЗД „Б.и.“ АД твърди, в качеството си на застраховател по риска „Каско“ на собственика на л.а. „Мазда 3“ с рег.№ ТХ **** АР, да е изплатил на правоимащото лице застрахователно обезщетение в размер на 1704,96 лева за вреди, в следствие на ПТП 27.08.2021 г. в района на прохода Обзор - Слънчев бряг по вина на водача на лек автомобил л.а. „Киа Сийд“ с рег.№ СА **** НС, като сторил и разноски за определяне на обезщетението в размер на 15 лева. Последният бил застрахован по застраховка „ГО“ от ответното дружество ЗАД „Д.Б.: Ж. и з.“. Поддържа се да е поканил ответника да заплати изплатеното застрахователно обезщетение, ведно с включените ликвидационни разноски, както и сторените разходи за наемане на лек автомобил за застрахования по време на ремонта, но ответникът не сторил това.

В отговора на исковата молба ответното дружество оспорва предявения иск по основание и размер. Възражава, че процесното ПТП е случайно деяние по смисъла на чл.15 НК. Прави възражение за съпричиняване.

Основателността на регресната претенция по чл. 411 КЗ във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД предполага установяване от ищеца при условията на пълно и главно доказване: 1/ наличие на валидно и действащо застрахователно правоотношение по имуществена застраховка „Каско“ между ищеца и собственика на увреденото МПС; 2/ реализиране в срока на действие на застрахователното покритие на застрахователно събитие (ПТП) в резултат от виновното и противоправно поведение на водача на МПС, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответното дружество (на основание чл. 45, ал. 2 ЗЗД вината се предполага оборимо); 3/ настъпване на вреда вследствие на осъществения застрахователен риск; 4/ причинно- следствена връзка между ПТП и вредата; 5/ размер на вредата; 6/ заплащане на застрахователно обезщетение по

застраховка „Каско“ в полза на правоимащото лице в размер на действителната стойност на вредите.

За да постанови решение в обжалвания смисъл първоинстанционният съд е приел, че се установява по делото противоправно поведение на сочения за виновен водач на МПС „Киа Сийд“ с рег.№ СА **** НС, което да стои в причинна връзка с настъпване на пътния инцидент. Съдът е счел, че не е налице случайно деяние по смисъла на чл. 15 НК, както и че не е доказано възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат. Поради горното е уважил изцяло предявения иск.

Спорът между страните по същество, очертан от доводите във въззивната жалба, е относно механизма на настъпване на ПТП, наличието на противоправно поведение на водача на застрахования при ответника л.а., което да е в причинна връзка с настъпилния пътен инцидент, съответно наведените от ответното дружество възражения в отговора на исковата молба.

С доклада по делото като безспорни и поради това ненуждаещи се от доказване са отделени обстоятелствата, че е налице валиден договор по застраховка „Каско“, сключен между ищеца и собственика на увредения автомобил „Мазда 3“, рег. № ТХ **** АР, към датата на настъпване на ПТП гражданската отговорност на другия участник в процесното ПТП е била застрахована при ответника, както и извършено плащане на посочената в исковата молба стойност 1704.96 лв. на лицето, извършило ремонт на автомобила.

От заключението на приетата по делото съдебно-автотехническа експертиза се установява идентичен на посочения в протокола за ПТП механизъм на ПТП, като вещото лице дава заключение, че от механизма на ПТП, сравнен с щетите в описа на ЗД „Б.и.“ АД и отразените в протокола за ПТП увреждания, се налага извод, че щетите по отношение на л.а „Мазда 3“, рег.№ ТХ **** АР се намират в пряка причинна връзка с настъпилото на 27.08.2021 г. ПТП.

От показанията на св. К.И.К., разпитан по делегация, се установява, че процесното ПТП настъпило на пътя от гр. Бургас за гр. Варна, след средата на прохода, при изпреварване. Ударът между двата автомобила настъпил в лявото платно за движение, след като водачът на л.а. „Мазда 3“, рег.№ ТХ **** подал светлинен сигнал за извършване на маневрата. Водачът на другата лека кола се движел зад автобус и също предприел маневра изпреварване, след което последвал удара. Изяснява, че когато започнал да изпреварва водачът на другия автомобил не бил подал светлинен сигнал за изпреварване, като в следствие при изравняването на двата автомобила е нямал възможност да види дали е имало подаден светлинен сигнал. Пътят бил двулентов, а другият автомобил се движил в дясна пътна лента, преди и той да предприеме маневра изпреварване. Споделя, че другият водач му казал, че не го е видял и че автобусът му е дал знак с мигач, че може да го изпревари и е предприел маневра без да погледне в страни. Съприкосновението било първоначално в края на преден десен калник и предна дясна врата и в следствие назад.

От показанията на св. Я.А.К. се установява, че пред него се движил автобус с ниска скорост и създал голяма колона. В момента, в който дошла прекъсната осева линия, решил да го изпревари. Изтегляйки се в лявата лента за изпреварване, настъпил удара. Изяснява, че ударът станал по средата на пътя, като бил наполовина в насрещното платно. Скоростта, с която се движил по време на настъпване на удара била не повече от 40 км/час, мисли, че е подал сигнал преди предприемане на

маневрата, тъй като бил първа кола. Предприел изпреварването след завоя, когато видял, че няма насрещно движение и осевата линия е прекъсната. Споделя, че не видял другия водач, чул удара.

Въззивният съд намира, че от съвкупната преценка на събраните по делото писмени и гласни доказателства и изслушаното заключение на САТЕ, което съдът кредитира по реда на чл. 202 ГПК като обективно и компетентно дадено, се установява механизмът на настъпване на процесното ПТП, а именно: на 27.08.2021 г. около 11:00 часа л.а. „Киа Сийд”, рег.№ СА **** НС се движи по път I-9 с посока от гр. Бургас към гр. Варна и в района между к.к. „Свети Влас“ – гр. Обзор, водачът предприема маневра за изпреварване на движещ се пред него автобус, като не пропуска и реализира ПТП с попътно изпреварващия го отляво л.а. „Мазда 3”, рег.№ ТХ **** АР. Настоящата инстанция намира за неоснователно възражението на въззивника, че показанията на св. К. (водач на л.а. „Киа Сийд”) опровергават приетия от районния съд механизъм на ПТП. Това е така, тъй като от останалите ангажирани по делото доказателства се установява, че ударът е настъпил в лявото платно за движение на прав пътен участък, в което платно вече се е движил л.а. „Мазда 3” с рег.№ ТХ **** АР. Видно от изслушването на вещото лице в съдебно заседание, проведено след разпита на св. К., показанията на свидетеля са потвърдили механизма на настъпване на ПТП, както е отразено в приложените по делото доказателства. Следва да се посочи, че правилно първата инстанция не е кредитирала показанията на св. К. относно наличието на завой на пътното платно, от който излязъл другия участник св. К., чиито показания кредитира и въззивният съд, тъй като по делото се установява, че ударът е настъпил в лявото платно за движение на прав пътен участък, в което платно вече се е движил л.а. „Мазда 3”.

От така установения механизъм на ПТП и събраните по делото гласни доказателства съдът приема, че водачът на л.а. „Киа Сийд” е нарушил ЗДвП, доколкото е предприел маневра за навлизане в друга пътна лента в нарушение на чл.25, ал.1 и ал.2 ЗДвП и при несъобразяване с разпоредбата на чл. 42, ал. 1, т. 1 ЗДвП без да се увери, че няма да създаде опасност за участниците в движението, които се движат след него, преди него или минават покрай него, и да извърши маневрата, като се съобразява с тяхното положение, посока и скорост на движение и, че преди да подаде сигнал, не се е убедил, че не го изпреварва друго пътно превозно средство и че движещото се след него пътно превозно средство или това, което ще изпреварва, не е подало сигнал за изменение на посоката си на движение наляво. В тази връзка следва да се посочи, че св. К. не е следвало да предприема маневра изпреварване, а да изчака другия автомобил, предприел извършването на същата маневра по-рано от него. Съгласно заключението по приетата САТЕ водачът на л.а. „Киа Сийд” е имал възможност да предотврати настъпването на процесното ПТП, ако е пропуснал попътно изпреварващият го л.а. „Мазда 3”. Съдът споделя изводите на първата инстанция, че с оглед скоростта на движение на пътните превозни средства, съобразно свидетелските показания, в частност тези на св. К., и настъпване на удара веднага след пресичане на осевата линия от л.а. „Киа Сийд” с рег.№ СА **** НС, изключва наличието на обективна невъзможност на водача на л.а. „Киа Сийд” с рег.№ СА **** НС да възприеме другия водач, изпреварващ в лявото платно за движение. Като действително дори същият да не е имал видимост назад в лявата лента при изпреварване, то верен е изводът на районния съд, че това само по себе си е причина да не предприема извършване на такава маневра, съобразно изискванията на чл.25, ал.1 и ал.2, чл.42, ал.1,т.1 ЗДвП. Неоснователно е възражението на въззивника, че съдът не е мотивирал

своя акт по същество, кредитирайки едни доказателства, съответно невъзприемайки други. Видно от обжалвания съдебен акт районният съд е изложил пространни мотиви, защо дава вяра на едни доказателства, съответно кои, в частност св. показания на Я. К., и защо не ги кредитира.

При съвкупна преценка на доказателствата по делото съдът намира, че настъпилите вреди са в причинна връзка с противоправното поведение на застрахования при ответника водач на МПС, който при управление на автомобила виновно е нарушил чл.25, ал.1 и ал.2, чл.42, ал.1, т.1 ЗДвП, т. е. налице е деликт по смисъла на чл. 45 ЗЗД, като от причиненото ПТП са настъпили имуществени вреди по застрахования от ищцовото дружество по имуществена застраховка „Каско“ л.а. „Мазда 3“, рег.№ ТХ **** АР.

Размерът на дължимото застрахователно обезщетение се определя към момента на настъпване на застрахователното събитие и зависи от причинените вреди. Застрахователната сума при частична увреда не може да надвишава възстановителната стойност на застрахованото имущество - стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в това число всички присъщи разходи, без прилагане на обезценка. Когато застрахованият по застраховка „Каско на МПС“ представи доказателства за причинени в резултат на застрахователното събитие вреди на застрахования автомобил и за извършен в сервиз ремонт за тяхното поправяне, застрахователят не може да откаже изплащането на застрахователно обезщетение в размер на дължимите за ремонта средства при условие, че те не надхвърлят уговорената застрахователна сума и отразяват реалната възстановителна стойност по смисъла на чл. 405 КЗ.

Съгласно чл. 411 КЗ в случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка ГО, застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка ГО - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Отговорността на последния, както по отношение на пострадалия, така и по отношение на суброгиралия се в правата му застраховател, е деликтна и е в размер на виновно причинената вреда. Застрахователят може да иска плащане по регресния иск срещу виновното за увреждането на застрахованото имущество лице само когато и доколкото е възстановил вредите на застрахования.

В настоящия казус с плащане на застрахователното обезщетение ищецът е встъпил в правата на увредения до размера на платената сума – 1719,96лв., заедно с ликвидационните разноски от 15 лв.

Следователно, обстоятелствата, включени във фактическия състав на предявения от ищеца иск, се явяват доказани, като следва да се установи в какъв размер е възникнало регресното вземане. При съдебно предявена претенция съдът следва да определи застрахователното обезщетение единствено по действителната стойност на вредата (без овехтяване) към момента на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума. От заключението на приетото САТЕ се установява, че стойността необходима за възстановяване на процесния автомобил „Мазда 3“, рег.№ ТХ **** АР, изчислена на база средни пазарни цени към датата на ПТП възлиза на 2641,68 лв., неоспорено от страните.

При доказан при условията на пълно и главно доказване фактически състав на разпоредбата на чл. 411 КЗ, в тежест на ответника е да докаже фактически състав на направеното възражение по чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Съгласно константната практика на ВКС

приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е обусловено от наличието на категорично доказани в процеса, при условията на пълно и главно доказване, действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на увреждането. Изводът за наличие на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД не може да бъде хипотетичен, нито да се основава на предположения. Намаляване на обезщетението за вреди е допустимо само ако са събрани категорични доказателства, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем (в този смисъл Решение № 60154/20.01.2022 г. по т. д. № 1071/2020 г. на ВКС, I ТО).

Възражението на ответника за съпричиняване е неоснователно, тъй като не се доказва по делото ПТП да е настъпило и в резултат на противоправно поведение на водача на л.а. „Мазда 3“, до какъвто извод правилно е достигнала и първата инстанция. От събраните по делото доказателства се установява, че водачът на посоченото МПС е извършвал маневра за изпреварване на движещият се пред него л.а. „Киа Сийд“, като преди да предприеме маневрата е подал ляв пътепоказател на МПС, като движещият се пред него л.а. „Киа Сийд“ също е предприел маневра изпреварване на движещ се пред него автобус, като не пропуска и реализира ПТП с попътно изпреварващия го отляво л.а. „Мазда 3“ с рег.№ ТХ **** АР без да се увери, че няма да създаде опасност за участниците в движението, които се движат след него, преди него или минават покрай него, и да извърши маневрата, като се съобразява с тяхното положение, посока и скорост на движение (по арг. от чл. 25, ал. 1 и ал. 2 ЗДвП), съответно не е изпълнил задължението си по чл. 42, ал. 1, т. 1 ЗДвП преди да подаде сигнал, да се убеди, че не го изпреварва друго пътно превозно средство и че движещото се след него пътно превозно средство или това, което ще изпреварва, не е подало сигнал за изменение на посоката си на движение наляво.

На следващо място настоящият въззивен съд споделя изводите на районния съд, че настъпилото застрахователно събитие не представлява случайно деяние по смисъл на чл. 15 НК. Случайното събитие има непредвидим характер. Критерий за непредвидимост е полагането на дължимата грижа /обичайно – на добрия стопанин/. В случая водачът на лекия автомобил „Киа Сийд“ не е съобразил поведението си с разпоредбите на ЗДвП и е допуснал небрежност, изразяваща се в неполагане на дължимата при управление на МПС грижа. Обемът на дължимата грижа в случая е нормативно определен. От друга страна вредоносният резултат при неправомерно увреждане не може да бъде следствие от случайно събитие, когато се предхожда от виновно поведение на делинквент, какъвто е настоящият случай. Следователно ответникът не е провел пълно и главно доказване на възражението си за случайно деяние по см. на чл. 15 НК, която хипотеза е приложима само при правомерно движение на водача на л. а. „Киа Сийд“, при което не е могъл и не е бил длъжен да предвиди настъпването на вредоносния резултат.

Следователно, общият размер на дължимото регресно вземане възлиза на 1719,96 лв. с включени 15 лв. ликвидационни разноси, доколкото определената от САТЕ действителна пазарна стойност на увреденото МПС надхвърля претендираната от ищеца. По делото не се твърди, а и не се доказва извършено от ответното дружество плащане по регресната претенция, то искът с правно основание чл. 411 КЗ следва да бъде уважен изцяло, заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 29.07.2022 г. до окончателното ѝ заплащане.

С оглед на гореизложеното и доколкото крайните изводи на двете съдебни инстанции съвпадат, въззивната жалба е неоснователна, а решението на Софийски районен съд е правилно, поради което следва да бъде потвърдено на основание чл. 271,

ал. 1, изр. 1, пр. 1 ГПК.

По разноските:

При този изход на спора и основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на разноси има въззиваемата страна, но доколкото не са ангажирани доказателства за действително сторени разходи за разноси, такива не следва да ѝ се присъждат.

Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 10205 от 14.06.2023 г., постановено по гр. д. № 41022/2022 г. по описа на СРС, 141-ви състав.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____